

**ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ДОГОВОРІВ СОІВ У СФЕРІ ІНТЕРНЕТУ
В НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО (ДОСВІД США)**

У міжнародному праві обов'язок щодо розробки механізмів у сфері авторського права покладений на Світову організацію інтелектуальної власності (далі – СОІВ), яка через Сектор авторського права та суміжних прав розробляє міжнародні норми та стандарти у сфері авторського права. Договір СОІВ про авторське право 1996 р. (далі – WCT) та Договір СОІВ про виконання та фонограми 1996 р. (далі – WPPT) регулюють відносини, які виникають у зв'язку зі впливом нових технологій на права інтелектуальної власності. Науковий та практичний інтерес являє досвід імплементації цих договорів в національне законодавство США, а також проблеми, які стали наслідком такої імплементації.

Жодне з положень DMCA ще не піддавалося такій критиці, як стаття 1201, яка встановлює захист проти обходу технологій, які використовуються власниками авторських прав для захисту своїх творів. З моменту набрання чинності в 1998 р., положення, зазначені в статті 1201 DMCA та спрямовані на обхід цього закону, застосовуються не до тих правовідносин, як це планував законодавець. Конгрес планував зупинити порушників авторського права від «зламу» системи антипіратського захисту, запровадженої для охоронюваних творів, та блокувати т.зв. «пристрої чорної комплектації». Але на практиці антиобхідні положення використовуються скоріше для обмеження широкої сфери законної діяльності, аніж для боротьби з порушенням авторського права. В результаті DMCA вбачається як серйозна загроза важливим видам громадської діяльності. По-перше, DMCA перешкоджає свободі висловлення та науковим дослідженням. Застосування статті 1201 ілюструє обмеження свободи слова та наукових досліджень. По-друге, DMCA загрожує т.зв. сумлінному використанню споживачем творів, які об'єктами захисту авторським правом. По-третє, DMCA перешкоджає конкуренції та інноваціям. Нарешті, DMCA суперечить законам про комп'ютерне втручання.

Досвід імплементації Договорів СОІВ у сфері Інтернету в національне законодавство США дозволяє зробити висновки про необхідність розроблення ефективних національних механізмів захисту авторських прав в цифровому середовищі, які забезпечували б права власників творів, і в той самий час не обмежували сумлінних користувачів у їх законних правах, що сприятиме, насамперед, розвитку досліджень у сфері цифрових технологій. Зважаючи на досвід США у цій сфері, окрему увагу слід приділити обмеженням щодо обходу систем захисту – вказати на допустимість таких дій споживачем з метою сумлінного використання, а також лише у освітніх та науково-дослідницьких цілях. У такий спосіб буде досягнуто дві взаємопов'язані мети – розвиток цифрових технологій та захист прав інтелектуальної власності.

Науковий керівник – Е.В.Горян, доц.